

Protocol Aruba Nederland 2019-2021

22 November 2018

Inkadering van het pad richting solide, transparante en houdbare overheidsfinanciën van Aruba

Protocol Aruba Nederland 2019-2021

22 November 2018

De regering van Aruba, in deze vertegenwoordigd door de Minister-President van Aruba, mevrouw mr. Evelyn Wever-Croes, evenals de Minister van Financiën, Economische Zaken en Cultuur, mevrouw mr. Xiomara J. Ruiz-Maduro;

en

De regering van Nederland, in deze vertegenwoordigd door de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, de heer drs. Raymond W. Knops, evenals de Minister van Financiën, de heer mr. Wopke B. Hoekstra;

In overweging genomen hebbende dat:

Ø Nederland en Aruba in 2015 een protocol hebben vastgesteld met als doel de overheidsfinanciën van Aruba te verduurzamen, en dat daarop de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (Laft) in augustus 2015 in werking is getreden;

Ø Aruba na het aantreden op 17 november 2017 van het Kabinet Wever-Croes een herstel-pad heeft vastgesteld en aangekondigd in het Financieel Economisch Memorandum d.d. februari 2018 voor de periode 2018-2021, en diens addendum het Beleidsplan Verlaging Personeelslasten, dat integraal onderdeel vormt van het begrotingsbeleid van Aruba over 2018-

2021, waarbij Aruba aan het eind van deze periode voor het eerst een financieringsoverschot zal hebben;

Ø Aruba onder toezicht van het CAft in 2017 en 2018 niet aan de normen van de LAft heeft voldaan en dat de schuldquote onhoudbaar is;

Ø Aruba en Nederland derhalve hebben afgesproken het financieel toezicht voort te zetten en om nieuwe normen vast te stellen;

Ø Aruba en Nederland de aanvullende afspraken uit de overeenkomst “Afspraken tussen de regeringen van Aruba en Nederland over de openbare financiën van Aruba” van 2 mei 2015 herbevestigen;

Ø Indien de inhoud van het onderhavige protocol afwijkt van de overeenkomst “Afspraken tussen de regeringen van Aruba en Nederland over de openbare financiën van Aruba” van 2 mei 2015, de bepalingen uit het onderhavige protocol prevaleren;

Ø Het kabinet Wever-Croes het Financieel Economisch Memorandum 2018-2021 en het Beleidsplan Verlaging Personeelslasten aan de Staten van Aruba heeft gepresenteerd, dat integraal onderdeel vormt van de landsverordening tot vaststelling van de begroting van 2019 van het Land;

Hierdoor besluiten Nederland en Aruba als volgt omtrent:

I. Financieringssaldo en schuldreductie

1. Aruba zal voor de periode van 2019 t/m 2021 aan de volgende tekortnormen te voldoen:

	2019	2020	2021 en verder
Financieringssaldo van de collectieve sector in % bbp	- 0,5%	+ 0,5%	+ 1 %

2. Het financieringssaldo uitgedrukt in percentage van het bbp als norm voor tekortreductie blijft onverkort van toepassing.
3. Vanaf 2021 dient een structureel overschot te worden gerealiseerd van een financieringssaldo van minimaal 1% van het bbp.
4. De schuldquote zal een verlaging laten zien naar 70% van het bbp in 2027, en naar 50% in 2039, zodoende wordt de overheidsfinanciën van Aruba duurzamer en robuuster.
5. Nederland zal op gespecificeerd verzoek van Aruba technische bijstand verlenen bij de totstandkoming van een financiële verantwoording zoals bedoeld in onderdeel VI van dit protocol en bij een eventueel door Aruba gewenste stresstest.

II. Begrotingsregels

1. Aruba streeft naar duurzame overheidsfinanciën.
2. Aruba draagt met het oog op duurzame overheidsfinanciën zorg voor een trendbreuk in de ontwikkeling van de personeelslasten en realiseert een jaarlijkse nominale daling van de personeelslasten waarbij het ijkpunt per 1 januari 2019 AFL 479 mln. inclusief werkgeversbijdrage is.
3. Met de inzet van de beleidsinstrumenten opgenomen in het addendum op de FEM, het Beleidsplan Verlaging Personeelslasten, zal gestuurd worden op een nominale daling in de personeelslasten in de jaren 2019-2021.
4. Aruba treft aanvullende maatregelen voor de middellange en lange termijn om de structurele personeelslasten verder nominaal te laten dalen.
5. Indien er sprake is van meevallers ten tijde van een financieringstekort, komen deze volledig (100%) ten gunste van de tekortreductie.
6. Meevallers ten tijde van een overschot boven het vastgestelde financieringssaldo worden door middel van een verdelingssleutel van 50-50% verdeeld over schuldreductie en eventuele investeringen (kapitaaldienst) ter stimulering van de economie.
7. Aruba hanteert compensatieregels binnen het uitgavenkader met als doel structurele tegenvallers structureel te compenseren en incidentele tegenvallers incidenteel te compenseren
8. Er wordt een scheiding gemaakt tussen overheidsinkomsten en overheidsuitgaven.

9. Bij de beoordeling of aan de normen in onderdeel I wordt voldaan en in de advisering op de (ontwerp-)begroting dan wel wijzigingen daarop betreft het CAft ook het eerste tot en met het achtste lid van dit onderdeel (II).

III. Wijziging LAft en toezicht door het College Aruba Financieel Toezicht

1. Het CAft blijft de in de LAft opgenomen taken uitoefenen voor in ieder geval 3 jaar (2019 tot en met 2021).
2. Uiterlijk 31 december 2018 wordt door Land Aruba een ontwerp Landsverordening tot wijziging van de LAft aan de Staten aangeboden. Dit ontwerp beperkt zich tot het aanpassen van artikel 14 van de LAft aan de normen zoals bepaald in onderdeel I van dit protocol. In de memorie van de toelichting bij de wijziging van artikel 14 van de LAft wordt een verwijzing naar dit protocol opgenomen.
3. Inwerkingtreding van de LAft moet uiterlijk voor 1 januari 2019 hebben plaatsgevonden, maar niet voordat daarover in de Rijksministerraad overeenstemming is bereikt.
4. Indien de aangepaste LAft niet in werking is getreden vóór de behandeling van de ontwerpbegroting door de Staten, wordt de begroting 2019 conform de gemaakte afspraken uit dit protocol vastgesteld en zal het CAft dat gebruiken bij zijn beoordeling van de (ontwerp)begroting 2019.
5. Op basis van de financiële situatie van Aruba wordt, met inachtneming van hetgeen daarover in de LAft is geregeld de uitvoering van dit protocol in 2021 geëvalueerd. De gesprekken hierover tussen Nederland en Aruba worden uiterlijk op 1 mei 2021 gestart en worden uiterlijk 1 september 2021 afgerond.
6. Over een evaluatie van het CAft zullen nadere afspraken worden gemaakt.

IV. Inschrijving door Nederland op leningen Aruba

1. De eerder gemaakte afspraak tussen Nederland en Aruba - zoals deze is overeengekomen op 28 maart 2013 - omtrent inschrijving op openbare aanbiedingen van staatsobligaties van het Land Aruba, blijft gelden.
2. Bij de besprekingen zoals opgenomen in artikel 3.5, wordt de afspraak over een mogelijke inschrijving betrokken.
3. Bij de beoordeling van de mogelijkheden voor inschrijving, zoals bedoeld onder 1, zullen de overeengekomen normen die in de onderdelen I en II zijn opgenomen richtinggevend zijn.

V. Begrotingskamer Aruba

1. Aruba zal een aanvang maken met de voorbereidingen voor een Begrotingskamer waarvan de leden (inclusief de voorzitter) bestaat uit deskundigen en onafhankelijke leden.
2. Omwille van de bestuurlijke autonomie van Aruba levert Nederland geen lid voor de begrotingskamer van Aruba.

VI. Accountantsverklaring

1. Over het boekjaar 2020 wordt een accountantsverklaring verkregen bij de financiële verantwoording in overeenstemming met een financieel stelsel voor bijzondere doeleinden.

2. Het toepasselijk financieel stelsel wordt door Aruba technisch uitgewerkt voor 31 januari 2019.
3. Aruba zal werken naar het verkrijgen van een goedkeurende accountantsverklaring.
4. De financiële verantwoording is bestemd voor Aruba, Nederland en het CAft.

VII. Public Private Partnership (PPP)-constructies

Gezien de druk die PPP-contracten leggen op de begroting van Aruba zal Aruba tot en met 2021 geen nieuwe PPP-verplichtingen aangaan. Dit conform het Financieel Economisch Memorandum 2018-2021.

Aldus in tweevoud overeengekomen in _____, op _____

De Minister-President van Aruba
Mw. mr. E. Wever-Croes

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties van Nederland
Dhr. drs. R.W. Knops.

De Minister van Financiën, Economische
Zaken en Cultuur van Aruba
Mw. mr. X.J. Ruiz-Maduro

De Minister van Financiën van Nederland
Dhr. mr. W.B. Hoekstra